

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka, Milana Podhrázkého (soudce zpravodaj) a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatele: **L. T.**, a účastníků řízení: **1) Státní volební komise**, sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, **2) JUDr. Martin Kupec, Ph.D**, **3) Ing. Karel Tureček**, **4) Ing. Ondřej Babka**, **5) Ing. Jan Bauer**, o návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidátů zvolených ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu konaných ve dnech 3. a 4. října 2025

t a k t o :

- I. Návrh **s e** v části týkající se kandidáta Ing. Václava Krále **o d m í t á .**
- II. Ve zbytku **s e** návrh **z a m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Navrhovatel v návrhu doručeném dne 15. 10. 2025 žádá, aby Nejvyšší správní soud vyslovil neplatnost volby v záhlaví označených kandidátů zvolených v Jihočeském kraji ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu konaných ve dnech 3. a 4. října 2025 a nahradil je jinými (v návrhu označenými) kandidáty.

[2] Pokud by Hareova kvóta a metoda nejvyššího zbytku byly v souladu s ústavní zásadou poměrného zastoupení raději používány přímo k rozdělování mandátů mezi volební strany a až poté (třeba pomocí Imperialiho kvóty) by byly rozdělovány mandáty mezi volební kraje, získaly by podle navrhovatele kandidující subjekty jiný počet mandátů. K jednotlivým politickým stranám (hnutím a koalicím) navrhovatel uvádí, o kolik mandátů více (či méně) by v takovém případě získaly. Na rozpor s čl. 18 odst. 1 Ústavy a čl. 21 odst. 3 Listiny základních práv a svobod pak poukazuje i vzhledem k existenci druhého skrutinia a přidělení veškerých hlasů odevzdaných v zahraničí čtyřem nejsilnějším volebním krajům. Zmiňuje i rozpor s čl. 36 odst. 1 Listiny spočívající v tom, že může napadat pouze neplatnost volby poslanců toho volebního kraje, kde je zapsán do stálého volebního seznamu. Jak nicméně dodal, nezbyvá mu než podat návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů

zvolených v Jihočeském kraji. Podle navrhovatele by nebylo vhodné měnit soudním rozhodnutím rozdělení mandátů mezi volební kraje či celkový poměr mezi mandáty volebních stran, které se v minulém volebním období nepodílely na vládě, a těmi vládními. Nepřichází také v úvahu vyslovit neplatnost volby kandidáta, který ve volebním kraji získal nejvíce preferenčních hlasů a zároveň nejvíce preferenčních hlasů z kandidátů volební strany, která získala ve volebním kraji nejvíce hlasů. Navrhovatel tedy požaduje pouze vyslovení neplatnosti volby kandidátů uvedených v návrhu.

II.

[3] Podle § 87 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále „volební zákon“) platí, že *podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen, a každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejíž kandidátní listina ve volebním kraji byla pro volby do Poslanecké sněmovny zaregistrována.*

[4] Nejvyšší správní soud předesílá, že navrhovatel uvedl v návrhu (jako toho, jehož volba má být zneplatněna) též kandidáta Ing. Václava Krále. Ten ovšem do Poslanecké sněmovny v těchto volbách zvolen nebyl (za kandidátní listinu SPOLU je druhým náhradníkem; viz sdělení Státní volební komise č. 374/2025 Sb., o vyhlášení a uveřejnění celkových výsledků voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu konaných ve dnech 3. a 4. října 2025). Přestože obecně lze napadnout návrhem na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Poslanecké sněmovny také náhradníky zvolených kandidátů (viz např. usnesení NSS ze dne 4. 7. 2006, čj. Vol 66/2006-105), v nyní projednávané věci je s ohledem na obsah a vymezený rozsah návrhu zjevné, že navrhovatel zamýšlel zpochybnit volbu pouze zvolených kandidátů, které požaduje „nahradit“ kandidáty jinými (z jiných politických stran a hnutí). Jak již však bylo shora uvedeno, Ing. Václav Král zvoleným kandidátem není, a proto se Nejvyšší správní soud v návaznosti na tento návrh ani nezabýval neplatností jeho volby (ani označeného kandidáta nepovažoval za účastníka tohoto řízení). Vzhledem k tomu, že odůvodnění podaného návrhu nijak nemíří proti volbě náhradníků, Nejvyšší správní soud návrh v části týkající se uvedeného kandidáta odmítl.

[5] Ve zbývajících částech je sice návrh projednatelný (míří proti zvoleným kandidátům v příslušném kraji), důvodný ovšem být nemůže.

[6] Z citovaného textu volebního zákona totiž plyne omezená legitimace občana k podání návrhu podle tohoto ustanovení. Omezením legitimace se Nejvyšší správní soud zabýval již v usnesení ze dne 26. 6. 2006, č. j. Vol 5/2006-46, č. 944/2006 Sb. NSS. Při přezkumu předcházejících voleb do Poslanecké sněmovny na toto rozhodnutí navázal například v usneseních ze dne 3. 11. 2021, čj. Vol 105/2021-17, a čj. Vol 190/2021-16. Z těchto závěrů proto vycházel i v nynější věci. Vyslovuje-li navrhovatel pochybnosti o ústavnosti omezené legitimace (byť ji sám v nynějším návrhu respektuje), lze k tomu pro úplnost uvést, že na odkazovanou judikaturu navazuje i Ústavní soud (viz usnesení ze dne 25. 1. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 41/21, bod 36; obdobně usnesení ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. III. ÚS 663/06).

pokračování

[7] S ohledem na § 87 odst. 1 volebního zákona je tedy možné podat v případě voleb do Poslanecké sněmovny (na rozdíl například od voleb do Senátu) výhradně návrh na neplatnost volby kandidáta (či více kandidátů), nikoliv celých voleb (shodně tomu je u voleb do Evropského parlamentu). Může tak být napadena volba jediného kandidáta například proto, že se v jeho případě projevila pochybení při sčítání a vyhodnocování odevzdaných hlasů (např. nebyly započteny preferenční hlasy, komise se dopustila matematické chyby při sčítání apod.). Nelze však vyloučit, že bude namítáno porušení volebního zákona v takové intenzitě a rozsahu, že to mohlo ovlivnit volbu více (nebo dokonce všech) kandidátů. Volební zákon přiznává právo podat návrh na neplatnost volby kandidáta každému občanovi zapsanému do stálého seznamu „*ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen*“, a každé politické straně nebo koalici, jejíž kandidátní listina „*ve volebním kraji byla pro volby do Poslanecké sněmovny zaregistrována*“. Občan proto může návrh podat jen ve vztahu ke kandidátům zvoleným ve volebním kraji tam, kde mohl vykonat svoje aktivní volební právo. Naopak politická strana je aktivně legitimována k podání návrhu vůči všem kandidátům zvoleným v krajích, kde také kandidovala, což může v konečném důsledku znamenat zpochybnění i všech zvolených kandidátů v celé republice. U jednotlivého občana vystupuje do popředí ochrana jeho subjektivního aktivního volebního práva. Z povahy věci je tak nezbytné, aby argumentace návrhu podaného občanem směřovala proti konkrétním nezákonnostem souvisejícím s uplatněním jeho volebního práva. Logicky lze výsledek volby zpochybnit jen tam, kde je občan zapsán ve stálém seznamu, anebo kde skutečně své právo uplatnil.

[8] Navrhovatel v nynější věci sice směřuje svůj návrh pouze ke kandidátům zvoleným v Jihočeském kraji, ale důvody podaného návrhu spočívající obecně v nesouhlasu navrhovatele se způsobem přepočtu odevzdaných hlasů na mandáty se zjevně netýkají pouze průběhu voleb v tomto volebním kraji, ale voleb v celostátním měřítku. Pokud by tedy měl soud – zcela hypoteticky – navrhovateli přisvědčit (jakkoliv by to v tomto případě nejprve vyžadovalo přerušování řízení a předložení stávající právní úpravy k posouzení Ústavnímu soudu), nemohl by provést pouze to, co požaduje navrhovatel. Ostatně sám navrhovatel v návrhu početně uvádí, jak by se jím prosazovaný přepočet hlasů na mandáty projevil ve volebních výsledcích celostátně. Jinak řečeno, navrhovatel předkládá alternativní způsob přepočtu hlasů na mandáty, který by hodlal (bez ohledu na účinnou právní úpravu ve volebním zákoně, viz jeho § 48 a násl.) použít pouze ve vztahu k jednomu z volebních krajů, a to ještě navíc se zohledněním některých výjimek (respektování rozložení mandátů mezi strany „vládní“ a „nevládní“ i kandidátů s nejvyšším počtem přednostních hlasů). Takový postup by však byl zcela absurdní, a kromě jiného by úplně popíral ústavně vymezenou dělbu moci (soudům v žádném případě nepřísluší aktivně měnit volební předpisy, byť třeba jen pro účely jedné voleb a jednoho konkrétního kraje).

[9] Nejvyšší správní soud již ve zmiňované věci Vol 5/2006 (na kterou lze v podrobnostech odkázat) mimo jiné zdůraznil, že pokud se podstata tvrzených důvodů neplatnosti volby kandidátů dotýká voleb na celostátní úrovni, vzniká tu nepoměr mezi procesním prostředkem daným občanovi a mezi limity pro rozhodování soudu. Návrh na neplatnost volby kandidáta podaný občanem podle § 87 odst. 1 volebního zákona může být důvodný pouze tehdy, pokud soud zjistí porušení volebního zákona, které hrubě ovlivnilo výsledek volby kandidáta a zároveň je řešitelné buď uvnitř krajské kandidátní listiny jedné politické strany či hnutí (tzn. např. jeden z kandidátů nezákonně poškodil jiné kandidáty na

téže kandidátní listině natolik zásadním způsobem, že je namístě prohlásit jeho volbu za neplatnou a na jeho místo nastupuje v pořadí první nezvolený náhradník), anebo i napříč stranami, pokud to neovlivní mandáty i v jiném kraji. Přestože se navrhovatel snaží tyto předpoklady svým návrhem formálně naplnit, svým obsahem se jeho návrh z možností tohoto typu řízení zcela vymyká, a proto z povahy věci nemůže být důvodný.

[10] Na závěr pak již Nejvyšší správní soud pouze dodává, že nemohl přehlédnout vulgarismus uvedený v záhlaví návrhu. Ač soudu není zřejmé, z jakého důvodu navrhovatel k použití tohoto vulgarismu přistoupil (v rámci jinak svou formou zcela standardního podání), považuje za nutné na navrhovatele apelovat, aby se napříště použití obdobných výrazů v komunikaci se soudy vyvaroval. Jakkoli lze mít pochopení pro to, že jednotlivé fáze volebního procesu či samotné volební výsledky mohou u voličů vyvolávat různě intenzivní emoce, základní pravidla lidské slušnosti by měla být zachována vždy.

III.

[11] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené návrh zamítl jako nedůvodný, neboť nebyla zjištěna nezákonnost napadené volby kandidátů podle § 90 s. ř. s., která by mohla vést k závěru o neplatnosti jejich volby.

[12] O nákladech řízení soud rozhodl podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2025

Vojtěch Šimíček
předseda senátu